

tuz. An non saltem melius illas impendisses innumeris aliis creaturis, quæ melius responderent tantis beneficiis tuis? Quid ergo te movit, ut in indignum conferres, quæ aliis dignioribus ad majorem tuam gloriam conferre potuisses? an forte hæc ipsa ingratitude & indignitas mea tibi sufficit ad palam faciendam in me bonitatem ac misericordiam tuam? Sed O quantum hæc tua bonitas me in ruborem agere debet; dum video infinitum amorem tuum semper, & in omnibus triumphare de illiberalitate & inhumanitate mea! Anquidquam, quantumvis exigium, tibi præsto Deus meus, quin centuplicato retribuas mihi? Et cum tu potentiam & amorem tuum meæ utilitati constanter impendas, quo signo benevolentia me gratum tibi exhibeo? Nonne potius Judæ vestigia sequor, qui dum in frau charitatis tuæ nutritur, proditorio te vendit osculo? &c.

CONSIDERATIO XVI.

De Sanctitate DEI.

Hæc 1. Admiranda. 2. Adoranda. 3. Imitanda.

P. 1. *Hæc admiranda.* Multos equidem sanctitate eximios veneratur Ecclesia,

fia, sed quis inter eos omnes, cum viveret; non coactus fuit fateri cum Propheta: *In iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea.* Pl. 50. Quis pariter eorum non expertus est proclivitatem naturæ suæ ad malum juxta illud: Gen. 8. *Sensus & cogitatio humani cordis in malum prona sunt ab adolescentia sua:* ut proin fateri iterum debuerit cum Apostolo: ad Rom. 7. *Video aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ, & captivantem me in lege peccati.* Si quem (uti Beatissimam Virginem) peccatum, & cum eo mors animæ pertransiit, gratiæ privilegium est, non naturæ. Solus Deus est, cujus natura omnis in capax mali, uti physici, ita & moralis. Quemadmodum ipsi soli competit, quod sit Deus: *Tu es Deus solus.* Pl. 85. uti est *Dominus solus:* Il. 37. *solus potens:* ad Tim. 1. *solus altissimus in omni terra:* Pl. 82. *solus pius:* Apoc. 15. ita quoque est *solus bonus,* Judith. 11. *solus justus,* 2. Mach. 1. *solus sanctus,* quod ipse solus impleat mensuram omnem sanctitatis; & non solum nullam ad malum inclinationem habere possit, sed & ex natura & essentia sua sanctissimus sit, utpote bonum in omni genere boni perfectissimum; adeoque in semetipso completens uti omni-

nem perfectionem pulchritudinis, potentia, sapientia; &c. Ita & omnem sanctitatem: cum omnes perfectiones Divinae in ratione sancti & perfecti ab ipsa Divina sanctitate quodammodo compleantur. Uti proinde primae summæque veritatis est, excludere omnem falsitatem, ac summi boni excludere omnem rationem mali: ita & summe perfecti est excludere omnem imperfectionem: quanto igitur magis omne peccatum: cum peccato imperfectius nihil esse possit, eo quod ab omni rectitudine & honestate deflectat, imo penitus deficiat? Et certe si radices peccati præcipuas in nobis perpendimus; nonne ut plurimum sunt aut ignorantia & cæcitas intellectus, aut perversitas ac malitia voluntatis, vel certe imbecillitas & corruptio naturæ nostræ? At nonne ab his omnibus infinite distat Deus: cum utpote infinite sapiens, nihil ignorare possit, omnemque rationem boni & mali perfectissime comprehendat; & qua summum bonum, nullius mali capax sit; ob excellentiam insuper naturæ nulli fragilitati possit esse subjectus? Ex quibus sane liquet essentia ac naturæ Divinae sanctitatem naturalem plane esse

esse ac propriam; eamque utpote primam
 causam, primumque exemplar omnis sancti
 & perfecti, non solum omni peccato, sed &
 cuicumque etiam minimæ imperfectioni ac
 defectui infinite esse oppositam: ut nihil
 simile in eam ulla ratione cadere possit. Quod
 si tenebræ nihil habere possint commune
 cum luce, qua ratione summa perfectio cum
 imperfectione? Nam ut Apostolus 2. ad
 Cor. 6. *Quæ participatio iustitiæ cum iniqui-
 tate? aut quæ societas luci ad tenebras? quæ
 autem conventio Christi ad Belial?* Si ne
 conveniebat quidem inter arcam fœderis &
 Dagon, quanto minus sanctitas & perfectio
 infinita cum peccato conciliari poterit? Un-
 de mirum non est Deum infinito odio prose-
 qui omne peccatum, nec magis amare posse,
 quidquid vitiosum est, quam odisse se ipsum;
 cum amor sui ipsius sit mensura odii, quo
 fertur in peccatum, tantumque oderit pec-
 catum sibi oppositum, quantum amat, se ip-
 sum: ut proinde ne ad iniquitatem quidem
 respicere sine aversione & horrore possit.
*Mundi sunt oculi tui, ne videant malum, &
 respicere ad iniquitatem non poteris.* Habac.
 I. minus animam etiam levissimo peccato in-
 quinatam, ad consortium ac conspectum
 suum

suum admittere: *Neque habitabit, inquit Rex David, juxta te malignus, neque permanent in justis ante oculos tuos. Pl. 5. & Apoc. 22. Non intrabit in eam [caelestem civitatem] ali- quod coinquinarum.* O quam terribile ergo est magne Deus! sanctitatem tuam offendere! Nulla inter omnes tuas perfectiones minus placabilis, quam Divina tua sanctitas; quod nulla immediatius ea peccato opponatur. Hanc qui lædit, utique lædit pupillam oculi tui; quod hoc thesauro sanctitatis nihil tibi charius sit. Si veritum erat in lege veteri manum extendere in unctos Domini: *Nolite tangere Christos meos. Pl. 104.* Si morte subitanea punitus est Oza, quod cum ipse homo prophanus esset, ausus fuerit tangere arcam fœderis; quam terribile ergo judicium iis, qui sanctum sanctorum, ipsamque sanctitatem violare attentarint? &c.

P. 2. *Adoranda.* Quanta in æstimatione ac veneratione non fuerunt sancti, etiam dum mortali adhuc in carne viverent, adeo ut etiam eorum sudaria & vestimenta attractu eorum, sacra censerentur, summoque haberentur in pretio! Nec mirum: cum ipsa non raro elementa eorum sanctitatem reverita fuerint, ipsorumque paruerint imperio! imo ipsi fero-

cissimi leones, ad eorum se pedes prostraverint, eosque lambendo, suam ipsis submissio-
nem, reverentiamque contestati sint. At quid
amabo, sanctitas omnium simul non homi-
num modo in terris, sed & Angelorum in
cælis collata cum sanctitate tua Deus meus!
quid inquam nisi atomus, nihilum, aut si quid
nihilominus? Potuisti equidem nobis dona-
re particulam aliquam, & veluti scintillam
sanctitatis tuæ, aut verius similitudinem ali-
quam hujus perfectionis; Verum uti nobis
tribuere non potuisti tuam Divinam essen-
tiam, ita nec sanctitatem ceterasque tuas per-
fectiones: quod quidquid in te est, infinitum
sit, atque ideo infinite excedat omnem capa-
citatem naturæ nostræ, ex se ipsa finitæ ac li-
mitatæ. Quidquid in te est Deus meus! sanctum
est, omnique ex parte perfectum; imo om-
nia usque adeo (quatenus in te idealiter exis-
tunt) sancta sunt, & tu sanctus in omnibus;
quidquid e contra in nobis est, mancum ac im-
perfectum, ut sanctitatis nomen mereri ne-
queat: cum limites finiti, ne per potentiam
quidem tuam, excedere possit. Tu sanctus in &
a te ipso: Nos vero mera gratia sanctificati per-
te. *Tu sanctus in omnibus operibus tuis: Pl. 144.*
ut quidquid demum agas, sanctum sit, eo-
quod

quod omnia opera tua non minus in sanctitate, quam sapientia & potentia tua fundentur: ut vero opera nostra, etiam, quæ speciem aliquam sanctitatis præferre videntur, heu quantum sciant defectibus? ut merito dixerit *Isaas. c. 64. Quasi pannus menstruata omnes justitie nostræ.* Vel ipsum nomen tuum sanctum est: *Is. 47.* cum e contra nomen ipsum creaturæ omnem imperfectionem in se comprehendit, & primitivum nihili ac infirmitatis nostræ nos commonet. Tu nihil cogitare, nihil velle potes, quod non sit consonum regula rectæ rationis & honestatis; cum ipsemet sis regula omnis veri, recti, & honesti, tibi ipsi autem discors esse nequeas; ac nos quam longe a vero & honesto recedimus, utpote diligentes vanitatem, & quærentes mendacium. Ut proinde omnis sanctitas nostra non nisi umbra quædam sit infinitæ sanctitatis tuæ, eam ut est in se, ne per imaginem quidem, prototipo proportionatam, ne dicam concordem exhibens. Tua sanctitas æterna & immutabilis est: *Justitia enim tua manet in sæculum sæculi. Ps. 110.* At nostra quam variabilis; cum unica non raro tentatio eam subvertat? Tua sanctitas nec augeri, nec minui potest, ut pote supremo in gradu perfectionis consistens:

nostra verolunæ ad instar jam crescit paululum, mox iterum decrescit, quod originalis infirmitas nostra semper nobis adhaereat, & in nativum nobili nostri fundum nos deprimat. In nobis si quæ est sanctitas, partita, ac divisa est; ut in singulis non nisi laciniam quandam illius inveniamus; in Abrahamo v. g. fidem, in Josepho castitatem, in Davide mansuetudinem &c. at in te cumulus & congeries omnis boni, omnis virtutis, perfectionis, sanctitatis, eaque omnia insuper in gradu sublimissimo, & ab omni imperfectione depurata, inveniuntur. Quam admiranda proinde Deus meus! sanctitas tua, quæ vel ipsos Cherubinos ac Seraphinos in tantam rapit admirationem; ut quamvis infinitam laudis & adorationis materiam eis præbeant infinita tua potentia, sapientia, fortitudo, majestas; &c. continuo tamen occupentur in adoranda ac prædicanda infinita sanctitate tua, illud solemne suum sine fine iterantes; *Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus exercituum.* Is. 6. Si proinde vel fideles tibi servos venerari merito debeo, quod eos a temetipso ob vitæ sanctioris puritatem gloria & honore coronari videam; quanto magis te Deum meum; qui prima radix omnis puritatis ac sanctitatis, magisque

que remotus es ab omni contagione iniquitatis, quam infinitum distat a finito. Si insuper scabellum pedum tuorum adorandum est, juxta illud: Pl. 98. *Adorate scabellum pedum ejus, quoniam sanctum est.* Et si Moyse calcamenta pedum præ reverentia solvenda fuerunt, cum ascendere vellet in montem Dei Horeb, Exod. 2. eo quod locum illum tua præsentia sanctificasses; quanta ergo cum demissione, quam profunda cum reverentia, adorare debebo incomprehensibilem illam sanctitatem tuam, quæ veluti complementum est omnium Divinarum tuarum perfectio- num. &c.

P. 3. *Imitanda.* Et si Sanctitas Dei infinita sit, ut eam assæqui nulla pura creatura possit: Non enim est *Sanctus, ut est Dominus.* 1. Reg. 2. Nihilominus hortatur, imo præcipit Deus, ut, (quantum patitur naturæ nostræ conditio) sanctitatem suam imitemur. *Sancti estote* inquit, Levit. II. *quia ego sanctus sum.* Et Christus Dominus. Math. 5. *Estote perfecti, sicut & pater vester caelestis perfectus est.* Ex quo manifestum, quod (licet ad sanctitatem increatam æque parum pertingere aut aspirare possimus, quam ad ipsam Divinitatem) Deus nihilominus a nobis exi-
git,

gar, ut sanctitatem per Spiritum Sanctum animæ nostræ infusam, non solum illibatam conserveimus; sed & suam Divinam imitando, magis magisque augeamus ac perficiamus. Et quid mirum, quod, cum ipse sanctissimus sit, sanctitatem a nobis requirat in gradu eccellente, & quoad fieri potest suæ simillimam? Cum videamus etiam nobiles in filiis suis desiderare animos ac spiritus nobiles; quibus se a vulgo distinguant: nos autem non solum filii simus sanctorum, sed ipsiusmet Dei jure proinde a nobis exigentis; ut opere ipso filios nos probemus, dignos tanto parente, cujus hereditatem aliquando præstolamur. Certe si Deus justissime in veteri lege exigere potuit, ut non solum nihil immundum sibi offerretur; sed &, ut munda & pura essent, quæcunque servitio ejus deputata erant: adeo ut etiam sacerdotes & ministros altaris sui, quin & eorum vestes, vasa &c. sanctificari voluerit; grande vero piaculum reputaretur, vel polluto corpore ingredi sanctuarium; si inquam Deus iis etiam in rebus, quæ ad cultum suum externum pertinebant, tantam requisivit sanctitatem; nonne potiori jure eam exigit ab anima, quam in consortium suum, æternamque societatem

tem admittere decrevit, ut Divinæ consors
 esset naturæ. 2. Pet. 1. Quid enim sponsum
 exquisitæ pulchritudinis, magis decet, quam
 sponsa, formæ pariter elegantioris? Et non-
 ne totus ordo Divinæ providentiæ circa ho-
 minem ad hunc scopum unice tendit, ut eum
 in sanctitate sibi reddat quam simillimum?
 Nonne hunc in finem statim atque formaba-
 tur, non solum Dei imagine insignitus est;
 ut patris sui æterni vultum referret; sed &
 gratia sanctificantē dotatus; ut in sanctitate
 quoque conditori suo assimilaretur? Nonne
 pariter ideo redemptus per Christum; ut in
 filio naturali haberet vivum exemplar, &
 ideam sanctitatis Divinæ, illumque intuendo
 ac imitando, magis, magisque animam su-
 am perficeret? Nonne & ideo sanctificatus
 in Baptismo; ut primæva & originalis imago
 sanctitatis Divinæ, per peccatum erasa, pen-
 cillo veluti Spiritus Sancti in eo renovaretur?
 An non denique tot adjuncta sanctitatis,
 quot dona supernaturalia, nobis Deus con-
 cessit; quotque Sacramenta instituit, quo-
 rum beneficio gratiam sanctificantem indes
 (si vellemus) augere liceret? Ut vel inde
 disceremus, veissimum esse, quod dixit
 Apostolus 1. ad Thess. 4. *Hæc est voluntas
 Dei,*

Dei, sanctificatio vestra: non scilicet purum votum ad desiderium; sed seria & efficax voluntas, quod nos non minus similes sibi esse velit in sanctitate, quam similes aliquando in gloria: cum neutra ab invicem separari possit; ita ut aut sanctos nos fieri oporteat, aut reprobos, Ecclesiast. eo teste, dum ait; cap. 32. Salus anime in sanctitate iustitia. Quo certiore præterea argumento comprobabimus nostrum in Deum amorem & æstimationem, quam imitando ipsius sanctitatem, quam ipsemet tantopere amat, & æstimat: cum amanti hæc propria dos sit, ut in amatum transformari cupiat, nihilque amori magis advesetur, quam dissimilitudo morum ac vitæ? Qua vicissim ratione Dei nobis amorem certius conciliabimus, quam hac ipsa im ratione sanctitatis illius: cum similis simili gaudeat, & similitudo naturæ vel inter ferocissimas belluas mutuam concordiam, amoremque provocet & conservet? Ah Deus meus! dum video hominem talentis, dignitate, divitiis eminentem, similis illi esse cuperem: in te video collectionem omnium virtutum, omniumque perfectionum, quarum natura tua Divina capax est, quin tamen tibi similis esse serio cupiam? Num major honor

aut

aut felicitas mihi obvenire posset, quam similem esse altissimo? At nonne quo sanctior, eo tibi similior sum; & quo remotior a sanctitate, eo similior reddor diabolo & angelis ejus? Unde ergo hæc caecitas mea, quod sanctitatem tuam non solum imitari non studeam; sed ab ea quodammodo averfus, in via peccatorum ultra semper progrediar? Quam spem concipere possum tibi placendi, & in partem veniendi felicitatis tuæ; si nihil habere velim tecum commune, nec Divinas virtutes tuas amulari studeam? Si mores & vita mea cum tua sancta non conveniant; quomodo cor & affectus tuus cum corde & affectu meo convenire poterit? Nonne timendum, ne aliquando audiam illud Tobiae 5. *Ille me nescit, & ego cum ignoro.* Eo quod scilicet nullam in me tui speciem, nullum virtutis ac sanctitatis tuæ vestigium invenias? &c.

